דאי הוה ידע דמית מן לאלתר הוה גמר ויהיב גיטא מ"ש א)מההוא דאמר להו אי לא אתינא מכאן עד תלתין יומין ליהוי גיטא אתא ופסקיה מעברא אמר להו חזו דאתאי חזו דאתאי ואמר שמואל א)לא שמיה מתייא אמאי והא מינם אנים דלמא אונסא דמיגליא שאני ומעברא מיגלי אונסיה ולרב הונא מכדי אסמכתא היא ב)ואסמכתא לא קניא שאני הכא ג)דמיתפסן זכותן והיכא דמיתפסין לאו אסמכתא היא והתנן ג)מי שפרע מקצת חובו והשליש את שטרו ואמר אם אין אני נותן לו מכאן עד ל' יום תן לו שטרו הגיע זמן ולא נתן ג)רבי יוסי אומר יתן ור' יהודה אומר לא יתן ואמר רב נחמן אמר רבה בר אבוה אמר רב ד)אין הלכה כר' יוסי דאמר אסמכתא קניא שאני הכא דאמר לבטלן זכותיה ה)והלכתא אסמכתא קניא והוא דלא אנים והוא דקנו מיניה בב"ד חשוב:

מתני' ו)נודרין להרגין ולחרמין ולמוכסין שהיא תרומה אע"פ שאינו תרומה שהן של בית המלך אע"פ שאינן של בית המלך בש"א בכל נודרין חוץ

ר"ן

דכיון דמתחילה היא לית בה אסמכתא דמיד זוכה בה חבירו וכן במוסר ליד חבירו ואמר לו אם לא אעשה כך זכה במה שבידך קנה דליכא אסמכתא אלא באומר אתן או אשלם וכיוצא בהן וכן דעת הרמב"ם ז"ל. ואין כן דעת רש"י ז"ל בפרק הזהב (ב"מ דף מח:) גבי הא דתניא התם הנותן עירבון לחבירו ואמר לו אם אני חוזר בי אמחול לך ערבוני והלה אומר אם אני חוזר בי אכפול לך ערבונך נתקיימו התנאים דברי ר' יוסי [רבי יוסי לטעמיה] דקסבר אסמכתא קניא רבי יהודה אומר דיו שיקנה כנגד ערבונו ופירש רש"י ז"ל שם לא זה יכפול ולא זה ימחול משום דאסמכתא היא אלמא אפילו במחילה שייכא אסמכתא והא נמי דמי שפרע מקצת חובו דאיתיה לעיל בסמוך מוכח הכי דודאי ההוא תנאי מתורת מחילה הוא דאי לא נהי דס"ל לרבי יוסי דאסמכתא קניא היאך יגבה זה כל השטר והלא כבר נמחל מקצת שעבודו ושוב אינו חוזר וגובה אלא ודאי מתחילה כך התנה אם לא נתתי לך השאר מכאן ועד שלשים יום לא יהו המעות אלו פרעון אלא מתנה ואפ"ה רבי יהודה אומר לא יתן אלמא אסמכתא אפילו גבי מתנה ומחילה לא קניא אלא ה"פ שאני הכא דאמר ליבטלן זכותאי כלומר שהוא מודה שאם לא בא לאותו זמן שראיותיו בטלות כלומר שהם שקר: **והלכתא אסמכתא קניא והוא דלא אנים והוא דקנו מיניה בב"ד חשוב.** והוא דלא אנים כלומר אפי' דומיא דחלה בנו שאינו אונס גמור דאי אנוס גמור קאמר פשיטא אלא כי האי אונסא קאמר דהא מדמינן לה לעיל למתניתין דנדרים דכי היכי דאמר במתניתין דאדעתא דחלה בנו לא הדירו הכא נמי כי אתפיס זכותיה לא עלה על דעתו שיניח בנו חולה ויבא לריב: **והוא דקנו מיניה בב"ד חשוב.** כלומר אליס לאפקועי ממונא כגון בי דינא דרב אמי ורב אסי* ושלא כדברי הרמב"ם ז"ל שהצריך סמוך ואם כדבריו היה לו לומר בב"ד מומחה. והקשו הראשונים ז"ל ב"ד חשוב למה לי דהא אמר בפרק איזהו נשך (ב"מ דף סו:) דכל היכא דאמר מעכשיו ליכא משום אסמכתא וקנין סודר ע"כ כמעכשיו הוא דאי מעכשיו לא קני בתר הכי נמי לא קני דהא הדר סודר למריה ו) וה"ל כאומר לחברו משוך פרה זו ולא תקנה לך אלא לאחר ל' יום דלא קנה כל היכא דלא קיימא בחצרו אלא היכא דא"ל מעכשיו (כתובות פב.) וכיון דכל קנין על כרחין כמעכשיו הוא ומעכשיו סגי לבטולי אסמכתא ב"ד חשוב למה לי. תירץ ר"ת ז"ל דכי אמר דמעכשיו מבטל אסמכתא ה"מ כי ההיא דפרק איזהו נשך [ב"מ סה:] דמשכן לו בית משכן לו שדה שמסר לו שדהו אבל הכא שלא מסר ליד מי שהתנה עמו כלום צריך קנין וב"ד חשוב ולפיכך אמר הרב ז"ל שכן הדין בכולהו אסמכתות בעלמא דכל שאינו מוסר ליד חבירו אין מעכשיו מועיל בהן אלא קנין בב"ד חשוב. ואין כן דעת הגאון ז"ל שכתב דהאי פיסקא ליתיה אלא במתפיס זכותיה בלחוד וכתב הרב אלפסי ז"ל בפרק גט פשוט וכלדבריו נראה שאין עסק לב"ד חשוב בתנאין שבין אדם לחבירו אלא הכא דוקא קאמר משום דהאי גברא לא מדעתיה בלבד אמר דאי לא אתי לבטלן זכותי' אלא ב"ד הזקיקוהו לכך ומש"ה דוקא כי קנו מיניה ב"ד חשוב מהני אע"ג דלא אמר מעכשיו דב"ד חשוב אליס לאפקועי ממונא. וכי תימא אפקועי ממונא דב"ד חשוב למה לי תיפוק לי דקנו מיניה וכל קנין מעכשיו הוא דאי השתא לא קני בתר הכי לא קני דהא הדר סודרא למריה וכלדברי ר"ת ז"ל אין ודאי קושטא קאמר שמי שהקנה שדה לחבירו סתם וקנו מידו לאלתר קנה אבל כי אתני אם לא באתי לא משמע דליקני מעכשיו אלא לבתר ההוא יומא ונמצא שאינו קונה כלל אלא מש"ה סגי הכא בקנין סתמא משום דב"ד אלימי לאפקועי ממונא והוי כמעכשיו: **ונמצא עכשיו פסקן של** דברים. דכל היכא דאיכא מעכשיו לית ביה משום אסמכתא ובמתפיס זכותא אי קנו מיניה בב"ד מהני ומעכשיו לחודיה נמי מהני ביה. ולא נ"ל כן דאי משום אפקעותא דב"ד נגעו בה קנין למה ליה אלא הכא הכי קאמר והוא דקנו מיניה כלומר דלא תימא כיון דאמר לבטלן זכותיה כלומר שהוא מודה שאם לא בא לאותו זמן ראיותיו בטלות לא צריך קנין משום דהודאה בב"ד היא ולא בעיא קנין דליתא דאילו הודה כן בלא שום תנאי ה"נ אבל כיון שתלה בדבר אין כאן הודאה גמורה הלכך אפי' אמר מעכשיו לא מהני דאפי' תימא כיון דאיכא מעכשיו ליכא אסמכתא אפי' הכי במה יקנה הלה שיבטלו זכיותיו הלכך בעי קנין כי היכי דליקני חבריה ואין ה"נ דאי אמר מעכשיו וקנו מיניה לא בעינן ב"ד חשוב דבקנין קני חבריה ובמעכשיו ליכא למיחש לאסמכתא אלא דכיון דבב"ד עסקינן אשמועינן דינא אחרינא דכל היכא דהוי ב"ד חשוב לא צריך מעכשיו דאנן סהדי דלא מחייך בבי דינא וכמאן דאמר בפי' מעכשיו דמי דכיון דב"ד חשוב הוא מאי דאמר לבטלן כהודאה גמורה משוינן ליה. ונמצא לפירוש זה שאין אנו צריכים כאן להפקעת ממון ולא נשתנה דין זה משאר דיני אסמכתא והוא דבר נכון ועולה כהוגן כן נראה לי: **מתני' נודרים להרגין.** לליסטים ישראל שהורגים בני אדם: **לחרמין.** מחרימין ושוללין: **ולמוכסין.** להפטר מן המכס: חוץ

רש"י

דאי הוי ידע. בשעת התנאי דמיית בתוך הזמן לאלתר (א) גמר ויהיב גיטא מעכשיו הלכך הוי גט ולהכי גמר בלביה למיהוי גט אבל האי אי הוה ידע דאתניס לא הוה מבטל זכותיה ולא גמר ומקני: **ואמר להו שמואל לא שמיה מתייא.** אע"ג דאנים והא מינס אניס ולא ליהוי גיטא: **דלמא אונסא דמיגליא שאני.** ומעברא אונסא דמיגליא הוא דזימנין דלא משתכחא בהאי גיסא ומבעיא ליה לאסוקי אדעתיה (ודלמא אסיק אדעתיה) ואפי' הכי לא התנה משום הכי אי מיתניס בהאי זמן אמר גמר ומקני דליהוי גט אפילו עיכבו שום אונס אבל בעלמא אי אתניס פטור: **ולרב הונא.** דאמר בטלן זכותיה אמאי הא אסמכתא הוא דברים בעלמא וסמך על דעתו כסבור שהוא יכול לבא בזמנו להכי קאמר הכי ואסמכתא לא קניא: **שאני הכא.** להכי קני: **דאתפיס זכותיה לב"ד.** דכגבוי דמי ולא הוה אסמכתא: **מי שפרע מקצת חובו והשליש את שטרו.** שהניח השטר שהיה לו לבעל חוב עליו ביד נאמן ואמר לו אם איני פורע החוב מכאן עד ל' יום תן לו שטרו למלוה ויחזור ויגבה בו כל מה שכתוב בו בתחילה: **ולא נתן.** ולא פרע: **רבי יוסי אומר יתן.** השליש השטר למלוה ואע"ג דאסמכתא היא דסבור היה לפרוע באותו הזמן קנה המלוה את השטר: **אין הלכה וכו'.** הא הכא אע"ג דאתפיס השטר ביד [השליש] הויא אסמכתא ולא קניא לטעמיה דרב: **שאני הכא דאמר ליבטלן זכותיה.** שלא יהא בהן ממש דזהו חמור מתן לו שטרו: **והלכתא אסמכתא קניא.** ואע"ג דלא מתפיס: **והוא דלא אניס.** באונסא דמוכחא לאינשי כי האי דלעיל דפסקיה מעברא: **והוא דקנו מיניה.** שלא יחזור בו: **ובב"ד חשוב.** שיהא מומחה לרבים. וכל הני תלת מילי בעינן בה דאי הוה חד בלא אידך לא קני אלא כולהו ג' בעינן דלא אניס וקנין ובב"ד חשוב: **מתני' להרגין.** שהוא הורג על עסקי ממון שאם בא להורגו יכול לדור על זה שהוא של תרומה ויאמר נדר זה עלי אם אינו של תרומה אע"פ שאינו של תרומה כדי שלא יטלם לפי שיש חיוב מיתה לזו והנדר מותר והיינו נמי נדרי אונסין: **ולחרמין.** שהוא ליסטים בעלמא שאינו הורג: **ולמוכסים.** נוטל מכס המלך ורוצה ליטול פירותיו בע"כ: **אף על פי שאינן של תרומה.** יכול לידור שהן של תרומה כדי שלא יטלם ומתני' לא זו אף זו קתני: **בכל נודרים.** להם: חוץ

תוספות

ולרב הונא אסמכתא היא. הוה מצי למימר דס"ל לרב הונא דאסמכתא קניא אלא ניחא ליה לייתב רב הונא אליבא דהלכתא דר"נ פסיק בסמוך כרבי יהודה: **דהא מתפיס זכוותיה.** וכיון דהתפיס' כבר גמר וביטל ולא להסמיכו בדבר שאינו מכוון: **שאני הכא דאמר ליבטלו זכוותיה.** פי' מטעם הודאה כדפרישית לעיל: **והלכתא אסמכתא קניא וכו'.** לכאורה דאמר בלא מעכשיו דאילו אמר מעכשיו מועיל שפיר בלא קנין בב"ד חשוב כדמוכח פר' איזהו נשך (ב"מ דף סו.) ומיהו אור"י דע"כ הכא מיירי דאמר מעכשיו מדאמר דקנו מיניה וסתם קנין בסודר וקנין סודר בלא מעכשיו אינו מועיל כלום כדאמר לקמן פרק השותפין (דף מח:) דהא הדר סודרא למרא פירוש כשאל הקנין אינו מועיל כלום כגון אם אמר לאחר ל' יום א"כ אין הקנין עד לאחר ל' יום וכבר הדרא סודרא למריה וא"כ ע"כ מיירי הכא דאמר מעכשיו ואפ"ה קאמר דדוקא בב"ד חשוב קנו מיניה אבל בלא קנין בב"ד חשוב לא מועיל מעכשיו בלא אסמכתא והא דמשמע באיזהו נשך דמעכשיו מועיל בלא ב"ד חשוב י"ל דאסמכתא דהתם שאני לפי שהוא דרך מכר דמיירי שהלוהו על שדהו ואמר ליה אם אין אתה נותן לי מכאן ועד שלש שנים הרי הוא שלי אור"ת שלכך נהגו לאסוף כל בני העיר בשעת שידוכין היינו כי היכי דליהוו ב"ד חשוב ולא יהא ערבון אסמכתא ואין נראה לר"י שהרי כמה פעמים אין שם אלא קרובים וגם אין מתקיימים ז) לשום קיום תנאי לכ"נ דלענין ערבון של שידוכין נראה דהכי הוא דקני שפיר בלא מעכשיו וגם בלא קנין ב"ד חשוב לפי שמתביישים ביותר מי שחוזר בו לא חשוב אסמכתא כלל דלאו גוזמא הוא מה שמתנה עמו בערבון אם יחזור בו דלדמי בושתו הוא ולא גזרינן ח) כמו אם אוביר ולא איעביד אשלם במיטבא: **נודרים להרגין.** הורגים נפשות על עסקי ממון ולחרמים קילי טפי וזו אף זו קתני: **שהם של תרומה.** וא"ת התינח הרגין וחרמים שגוזלין ממון ועתה כשאומר להם שהם של תרומה לא יגזלו אותם דאינם מתכוונים כ"א לגזול ולא לאיסורא כיון שאינה ראויה לאכילה לזרים אבל מוכסין מאי אהני לעולם ישאל המכס וי"ל שלא היו רגילים ליקח מכס זה ממוליכי תרומה לכהנים:

עין משפט נר מצוה

לה א מיי' פ"ט מהל' גירושין הל' ח סמג עשין נ טוש"ע אה"ע סי' קמד סעיף א:

לו ב מיי' פי"א מהל' מכירה הל' ג סמג עשין פב טוש"ע ח"מ סימן נה סעיף א [וסי' סא סעי' ה] וסימן רז סעי' ג:

לז ג מיי' שם הל' יג סמג שם טור ש"ע שם סימן נה סעיף א וסי' רז סעי' טו:

לח ד מיי' שם הל' ה סמג שם טור ש"ע ח"מ סימן נה סעיף א:

לט ה מיי' שם הלכה יג יד סמג שם טור ש"ע ח"מ שם [וסי' כ"א סעי' א] וסי' רז סעיף טו:

מ ו מיי' פ"ג מהל' שבועות הלכה א ופ"ד מהלכות נדרים הלכה א סמג לאוין רמב טור שו"ע י"ד סימן רלב סעיף יד:

מסורת הש"ס

א) גיטין ל. לד. כתובות ב:, ב) ב"ב קסח. ב"מ קיז:, ג) שם ונזכר ג"כ ב"מ מח:, ד) ב"ק קיג., ה) [גיטין לו:], ו) [לקמן מח:], ז) צ"ל מקנים. תפ"ל, ח) צ"ל גוזמא. תפ"ל.

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה דאי הוה וכו' לאלתר הוי יהיב גיטא:

מוסף רש"י

ופסקיה מעברא. מעבר המים, שלא מלא את המעבורת (גיטין ל.) הנהר הפסיקו, שהיתה המעבורת מלד העיר ולא יכול לעבור (כתובות ב:). **חזו דאתאי.** שבאתי (שם). **לא שמיה מתיא.** דלא מטי עד הכא ואין טענת אונס בתנאי גיטין למימר אניסנא (גיטין ל.) והוי גיטא, ואם רלתה תינשא לאחר וגם לכהונה נפסלת מהיום (כתובות ב:). **אסמכתא.** היינו דבר דאינו נותן לו מדעתו אלא סומך על דבר שאינו דסבור שהוא יכול לנצח ופעמים שמנצחין אותו (סנהדרין כד:) המבטיח לחבירו דבר על מנת שיעשה דבר לעתיד וסומך בלבו בשעת התנאי שיוכל לקיים הדבר כשיגיע זמן וכשיגיע הזמן יאנס ולא יוכל לקיים (רשב"ם ב"ב קסח.). **והלכתא אסמכתא קניא.** כלומר לא שנא אמר לבטלן ולא שנא אמר תנו, אי קנו מניה בב"ד חשוב ולא אנים מהני, כדאוקימנא לעיל דאתפיס זכותיה בי דינא, הילכך אי הוי ב"ד חשוב והתפיס שטרותיו בידם וקנו מניה, אפילו אמר תנו לו השטר שיגבה כל החוב קנו ויחזירו השטר למלוה ויחזור ויגבה (ראמ"ה בשמו). **מי שפרע מקצת חובו והשליש את שטרו.** הפקידו ביד נאמן, לפי שדאג הלוה שיחזור ויתבענו כל החוב (ב"מ קיז:) המלוה והלוה מסרוהו ביד שליש שהרי טורח היה להם לכתוב שובר וסמכו על השליש (ב"ב שם) **ואמר לו.** לוה לשליש, **אם אין אני נותן לו.** את המותר מכאן עד יום פלוני, **תן לו שטרו.** ויחזור ויתבע הכל (ב"מ קיז:). **נודרין.** קונם כל פירות עלי אם אין תבואה זו של בית המלך, **להרגין.** רולחים, **ולחרמין.** בעלי תגרה ומריבה וגוזלי ממון (ב"ק קיג.).

פירוש הרא"ש

דאי הוה ידע דמיית לאלתר הוה יהיב גיטא. דעיקר נתינת הגט הוא להצילה מעיגון או שלא תזקק ליבם: **שאני מעברא דאונסא דשכיח הוא.** ועכבו נהר דמתניתין היינו שגדל הנהר מהספרת שלגים ואי אפשר לעבור בו דלא שכיח: **מבדי אסמכתא הוא.** דאמר מילתא יתירה ולא אמר כן אלא להסמיכו על דבריו ובטורח [נ"א ובטוח] היה שיוכל לקיים דבריו ולבא ולכך התנה אבל לא כיון להקנות מעולם ואסמכתא לא קניא כדמסקינן בפ' גט פשוט: **רבי יוסי אומר יתן.** דס"ל אסמכתא קניא ויגבה כל חובו מבני חרי אבל ממשעבדי לא שכבר נמחל שיעבוד חצי החוב ושטר שלוה בו ופרעו אינו חוזר ולוה בו שכבר נמחל שעבודו ואפי' חצי החוב שלא נפרע אינו גובה בשטר זה ממשעבדי דחיישינן שמא יגבה בו חצי האחר שנפרע כדאמר' בשטר חוב מוקדם דאפילו מזמן שני לא גבי דילמא אתי למגבי מזמן ראשון ומבני חרי גבי ביה דקני ליה במסירה א"נ גבי ממשעבדי כל החוב שכך התנה מתחלה שאם לא יתן לו לזמן פלוני שיהיו המעות שנתן לו מתנה וישאר השטר כבתחילה והאי פי' ניחא טפי דבקנין אותיות בעיא כתיבה ומסירה: **ואמר רב נחמן אמר** י)**רבה בר אבוה אמר** (רבה) [צ"ל רב] **אין הלכה כר' יוסי.** ומסתמא לא פליג רב הונא אדרב רביה: **דאמר ליבטלן זכותיה.** מדלא אמר תנו אותה לשכנגדי אלא הזכיר ל' בטול כאילו הודה שהן פסולין ובטלין כחרס הנשבר א"נ נמי זה בא להוציא ממון בשטרותיו והתנה שיהיו בטלים אם לא יבא ולא יגבה בהם עוד ואסמכתא כי האי כי הוא מוחל על מה שיש לו ביד אחר קניא אבל אסמכת' דר"י היא להוציא לא קניא: **מתני' נודרים להרגין ולחרמין ולמוכסין.** הרגים הם ליסטים ההורגי' כדי ליקח הממון. חרמין הם גוזלין אבל אינם הורגים ולא זו אף זו קתני: **שהיא של תרומה.** אע"ג דקטלי וגזלי לא אכלי איסורא אי נמי אין נחשב בעיניהם כי בדמים מועטים יקנו הרבה תרומה:

חוץ מבשבועה וב"ה אומרים [א]אף בשבועה ב"ש אומרים לא יפתח לו בנדר ובה"א [ב]אף יפתח לו ב"ש אומרים במה שהוא מדירו ובה"א [ג]אף במה שאינו מדירו כיצד אמר לו אמור קונם אשתי נהנית לי ואמר קונם אשתי ובני נהנין לי ב"ש אשתו מותרת ובניו אסורין וב"ה אומרים אלו ואלו מותרין:

גמ' [א]והאמר שמואל [ד]דינא דמלכותא דינא אמר רב חיננא א"ר כהנא אמר שמואל [ה]במוכס שאין לו קצבה דבי ר' ינאי אמר [ו]במוכס העומד מאליו: שהן של בית המלך ואע"פ שאינן של בית המלך: היכי נדר א"ר עמרם אמר רב [ז]באומר יאסרו פירות העולם עלי אם אינן של בית המלך כיון דאמר יאסרו איתסרו עליה כל פירי עלמא באומר היום אי דאמר היום לא מקבל מיניה מוכס [ח]באומר בלבו היום ומוציא בשפתיו סתם ואע"ג [ג] [ט]דסבירא לן דברים שבלב אינן דברים לגבי אונסין שאני: ב"ש אומרים בכל כו' ב"ש אומרים במה שהוא מדירו וב"ה אומרים אף בשאינו מדירו כיצד אמר לו קונם אשתי נהנית לי ואמר קונם אשתי ובני נהנין לי ב"ש אומרים אשתו מותרת ובניו אסורין ובית הלל אומרים אלו ואלו מותרין: אמר רב הונא תנא בש"א לא יפתח לו בשבועה ובית הלל אומרים אף יפתח לו בשבועה לבית שמאי בשבועה הוא דלא יפתח לו הא בנדר יפתח לו והא תנן ב"ש אומרים לא יפתח לו בנדר ותו מיפתח הוא דלא יפתח לו בשבועה הא מידר נדר בשבועה והתנן בית שמאי אומרים בכל נודרין חוץ מבשבועה תנא מתניתין בנדר להודיעך כחן דב"ש תנא ברייתא בשבועה להודיעך כחן דבית הלל רב אשי אמר הכי קתני [י]ב"ש אומרים אין שאלה בשבועה ובית הלל אומרים [יא]יש שאלה בשבועה:

מתני' [כ]הרי נטיעות האלו קרבן אם אינן נקצצות טלית זו קרבן אם אינה נשרפת יש להן פדיון הרי נטיעות האלו קרבן עד שיקצצו טלית זו קרבן עד שתשרף אין

רש"י

חוץ מבשבועה. שלא יאמר יאסרו פירות שבעולם עלי בשבועה אם אינן של תרומה: **לא יפתח לו בנדר.** אם הליסטים אינו מזקיקו שידור לא יפתח לו הוא בעצמו: **במה שהוא מדירו.** בלבד ידור ולא בדבר אחר כדמפרש: **כיצד אמר לו וכו' אשתו מותרת לו.** דהיינו במה שהוא מדירו: **ובניו אסורים.** דהיינו במה שלא מדירו: **גמ' דינא דמלכותא דינא.** ולאו נדרי אונסין נינהו ואמאי נודרין למוכסין להבריח המכס של מלכות: **שאין לו קצבה.** שנוטל כל מה שרוצה: **במוכס העומד מאליו.** שאינה של מלכות: **כיון דאמר יאסרו.** ולא אמר מילתא דהערמה איתסרו ליה: **באומר יאסרו היום.** דהיינו הערמה דההוא יומא לחוד אסר נפשיה: **אי דאמר היום לא מקבל מיניה מוכס.** ואינו מניחו בשביל אותו נדר שלא יטול הפירות שהרי שומע דבהערמה נדר: **באומר בלבו היום:** [א] **אינם דברים.** בעלמא: **לא יפתח לו בשבועה.** שלא יאמר לו אם תרצה אשבע לך: **הא בנדר יפתח לו.** שיאמר לו אם תרצה אדור לך נדר: **הא מידר נדר ליה בשבועה.** אם הליסטים מזקיקו לכך [ב] וידור לו כן בלשון שבועה כדאמרן לעיל: **והא תנן וכו'.** ואמאי קתני בברייתא דלא יפתח לו בשבועה: תריץ הכי **תנא במתני' בנדר להודיעך כחן דבית שמאי.** דאפילו בנדר גרידא לא וכ"ש בנדר [ג] שבועה: **וברייתא תנא בשבועה להודיעך כחן דב"ה.** דאפי' בשבועה יפתח לו. וברייתא משום ב"ה נשנית ולאו דוקא היא ולא מצית למימר התם בשבועה הוא דלא יפתח וכו' ולא מקשינן דב"ש אדב"ש: **רב אשי אמר הכי קתני.** האי לא יפתח דברייתא לא משמע כדאמרינן דבאונסין קאי אלא האי לא יפתח דב"ש סברי לא יפתח לו החכם פתח לחרטה להשאל על שבועתו דאין שאלה לשבועה לפני החכם וליכא למידק מינה שום קושיא: **מתני' אמר הרי נטיעות האלו קרבן.** כלומר שיהו הקדש: **אם אינן נקצצות.** היום [ד] מוקי לה בגמרא ועבר היום ולא נקצצו ולא נשרף הטלית הרי הן הקדש ויש להן פדיון והדמים יכנסו להקדש והם יצאו לחולין: **אבל אם אמר הרי הנטיעות האלו קרבן עד שיקצצו** אין

ר"ן

חוץ מבשבועה. דחמירא דכתיב בה לא ינקה [ג]: **לא יפתח לו בנדר.** אם אינו אומר נדור לי: **במה שהוא מדירו.** שאפילו פתח לא ידור אלא במה שהוא מדירו: **אשתו מותרת ובניו אסורין.** כיון שלא הדירו בהם אלא מאליו נדר: **גמ' והאמר שמואל דינא דמלכותא דינא.** והיכי שרינן למידר הכי כדי להפטר כיון דמן הדין חייב ליתן לו את המכס: **במוכס שאין לו קצבה.** וכיון שכן לאו דינא הוא אלא אמסנותא ואמסנותא דמוכס[ד] לאו דינא הוא: **במוכס העומד מאליו.** שלא במצות המלך. וכתבו בתוספות דדוקא במלכי עובדי כוכבים אמר דדינא דמלכותא דינא מפני שהארץ שלו ויכול לומר להם אם לא תעשו מצותי אגרש אתכם מן הארץ אבל במלכי ישראל לא לפי שא"י כל ישראל שותפין בה. וכי אמרינן דינא דמלכותא דינא ה"מ לענין שאם קנה אחד[ה] מכס זה חייבים ליתן לו את המכס וכן נמי אם לא קנה אותו אלא שהוא ממונה לגבות את המכס שאינו רשאי ישראל חבירו לישבע שהן תרומה דליכא אונסא כיון דדינא דמלכותא דינא[ו]: **היכי נדר.** לישנא דמתני' קשיא ליה דקאמר נודרים שהן תרומה והיכי שייך נדרא בהאי לישנא כלומר אי דאמר יאסרו פירות עולם עלי לעולם אין דברים שבלב מבטלין מה שהוציא בפיו אפילו גבי אונסא כי האי אלא דהכא סתמא קאמר יאסרו פירות עולם עלי והוי דסתמא לעולם משמע ה"מ היכא דליכא אונסא משום דטפי משמע לעולם מהיום אבל היכא דאיכא אונסא הך אונסא מפרש ליה לדבוריה דהיום קאמר כיון שלא אמר בפירוש בהיפך. ומיהו נהי דהכא מסקינן דבלאו אונסא לעולם משמע כיון דסתמא קאמר ואפילו אומר בלבו היום לא מהני אפילו הכי מי שגמר בלבו לדור מפת חטים והוציא פת סתם לא אמרינן כיון דסתמא קאמר וליכא אונסא שיהא אסור בכל פת דהכא היינו טעמא מפני שמתכוין לומר לשון שיהא משמעותו לעולם ומש"ה כל היכא דליכא אונסא לעולם משמע אבל התם כיון דלהוציא פת חטים נתכוין אלא דבתר דאמר פת איתקיל מילוליה הרי אין פיו ולבו שוין ואינו אסור אלא בפת חטים וכבר כתבתי זה בפ' שבועות שתים בתרא בס"ד: **תנא מתני' בנדר להודיעך כחן דב"ש.** דאפילו בנדר לא יפתח: **תנא ברייתא בשבועה להודיעך כחן דב"ה.** דאפילו בשבועה יפתח: **רב אשי אמר ה"ק ב"ש אומרים אין שאלה בשבועה.** ולא מתוקמא הך ברייתא בנשבע להרגין כלל אלא ה"ק מי שנשבע על דבר לא יפתח לו חכם להתיר לו שבועתו שאין שאלה בשבועה ובית הלל אומרים יש שאלה: **מתני' הרי הנטיעות האלו קרבן וכו' יש להם פדיון.** כלומר דקדושה חלה עליהם עד שצריכות פדיון. ובגמרא [ע"ב] מפרש למה לי למימרא ומפרשינן נמי אמאי תנא האי לישנא דיש להם פדיון ולא תנא בהדיא קדושות: אין

תוספות

והא אמר שמואל דינא דמלכותא דינא. פי' בב"ק (דף קיג[ז]): במוכס שאין לו קצבה. ואם תאמר מכל מקום דינא דמלכותא הוא וי"ל כיון שאין דרך המוכסין כך אין זה דינא אלא גזילה של מוכס עצמו[ח] ואע"ג דסבירא לן דברים שבלב אין דברים לגבי אונסין שרו רבנן וא"ת הא לעיל (דף כ:) גבי ד' נדרים התירו בלא שום אונס אף על גב דהוה דברים שבלב הויין דברים וי"ל דהתם היינו טעמא משום דאנן סהדי שדעתו לכך וכיון דאנן סהדי הרי כאילו פירש בהדיא ולא הוי דברים שבלב אבל הכא ליכא למימר אנן סהדי אי לאו האונס וכין תלמיד חכם וכין עם הארץ מיתסר בלא אונס כשאמר בלבו היום כיון דלא שייך אנן סהדי וההיא דרבי עקיבא שנשבע ומבטלה בלבו (במסכת כלה) התם נמי הוי אונס שהיה צורך גדול לידע לברר על אותו עז פנים שהיה ממזר (נוסף ע"פ השמטות הנזורה) [פסק מכאן יש לסמוך עכשיו לישבע ע"י הערמת לבו כשרגיל לישבע שבועה למושל העיר שלא יברחו ממדינה או כיוצא בזה שיחשוב בלבו היום או שום תנאי אחר ובלבד שלא יסתור בפירוש מה שבלבו את מה שבפיו כמו אם מפרש לו המושל בהדיא לעולם ועתה אם יחשוב בלבו היום א"כ יסתור את מה שבפיו אלא יחשוב בלבו כל זמן שאין אני באימה תחת ממשלתך]: **וב"ה אומרים יש שאלה בשבועה.** פי' נזקקין להתיר לו ולמ"ד לעיל (דף כג.) אין נזקקין לאלהי ישראל מוקי הך דב"ה דהכא בנדר בודאי אי נמי בשבועה רק [לא] הזכיר שם שמים: **הרי נטיעות האלו קרבן.** הכא מיירי שמתפיס להו לדמי קרבן ממש דלא מיירי בקונמות מדלא אמר כקרבן ואפילו לר"מ דלא שנא בין הקרבן לקרבן דבכל ענין יחול אסור קונם ה"מ כשאוסר האיסור או עליו או על חבירו כגון שאמר ככר זו קרבן או עלי או עליך אבל כאן שאמר קרבן סתמא ואינו מדכיר קרבן גבי שום אדם הלכך ע"כ לדמי קרבן אמר: **אם אינן נקצצות.** כגון דאיכא זיקא נפישא כדאמר בגמ' וסבור הוא שלא יוכלו לימלט מן הרוח וכן טלית זו אם אינה נשרפת כגון דאיכא דליקה וסבור שלא יוכל לימלט מן האש ואפילו הכי יש להן פדיון כלומר הם קדושים ופדיון מועיל בהם ואגב דקתני בסיפא אין להן פדיון תנא נמי ברישא יש להם פדיון אבל עיקר חידוש ממה שהם קדושים כדפירשתי:

פירוש הרא"ש

לא יפתח לו בנדר. אא"כ אומר לו דור לי שהוא תרומה: **במה שהוא מדירו.** ואפי' פתח לו לא יוסיף לו לידור אלא במה שפתח לו ומיהו אם א"ל בסתם דור לי אף אם הוסיף הרבה לידור בכולהו מודו ב"ש דלא הוי נדר ולא אמר שלא ידור אלא אם כן יפתח דור לי בדבר זה: **וב"ה אומרים אף במה שאינו מדירו.** דלא תימא אף ע"ג דקאמר ב"ה שהוא פותח לו ה"מ היכא דפתח ליה ואמר הלה אין דור לי בזה אבל זה שהוא מוסיף לו ולא ידע הלה כלום שהוא רוצה לידור בזה אימא נדר הוי קמ"ל: **גמ' והאמר שמואל דינא דמלכותא דינא.** אחד[ט] שקנה המכס מאת המלך אסור לגזלו הימנו ואיך יתירו חכמים לגזלן לידור כדי לגזלו: **במוכס שאין לו קצבה.** והאי לאו דינא הוא דדוקא בדבר שהוא שוה לכל בני המדינה יש לו רשות להקונה[י] לעשות אבל לא בדבר שאינו שוה למעט לזה ולרבות לזה אי נמי כיון שאין לו קצבה מרבה ליקח יותר ממה שהמלך חפץ הלכך כולו גזל: **במוכס העומד מאליו.** בלא דעת המלך: **היכי נדר.** שלא יעבור על נדרו: **באומר בלבו היום ומוציא בשפתיו סתם.** ודברים שבלב המוכיחין הויין דברים: **תנא מתניתין נדר להודיעך כחן דב"ש.** ואע"ג דכח התירא עדיף אברייתא קא סמיך דאשמועינן בה כח דהיתירא [א]: **שאין שאלה בשבועה.** משום חומר דשבועה אמרו חכמים שאין להתירה והכי קאמר ב"ש לא יפתח החכם פתח להתיר שבועה: **מתני' הרי הנטיעות האלו קרבן אם אינן נקצצות בו'.** ראה רוח סערה מנשבת וכל האילנות בספק שלא יתלשו מן הארץ וכן ראה דליקה שנפלה בעירו וטליתו הוא בספק שריפה ואמר אלו יהיו קרבן אם אינן נקצצות וטלית תהיה קרבן אם אינה נשרפת דהוי כמו נדרי שגגות דלדעתא דהכי אקדשינהו שהיה סבור שאי אפשר להיות נצולין ולא גמר בלבו להקדישן קא משמע לן דדברים שבלב כי הני דלא מוכחי לא הויין דברים: **האלו קרבן.** פירוש לימכר ולהביא בדמיהם קרבן ולא אמר שאסרן עליו כקרבן כיון דלא אמר עלי (הלכך מסתברא דהקדישן אולי יגאלו):
[כ]**אין להם פדיון.** לצאת בדמי פדיונן לחולין אלא המעות נתפסין בקדושה והנטיעות חוזרות להיות קדושות דכיון דאמר עד שיקצצו לשם כך הקדישן שלא יצאו לחולין עד שיקצצו כדאמר בפרק אף על פי (כתובות נט:) שדה זו שמשכנתי לך לכשאפדנה ממך תקדוש דקדשה:

מסורת הש"ס

א) ב"ק קיג: ב"ב נד: גיטין י., ב) קדושין מט: מעילה כא., ג) [שמות כ], ד) [בס"א: דמלכא], ה) [בס"א: ישראל], ו) מיהו אין ממונה זה רשאי להכריח ישראל חבירו לפרוע לו את המכס אם לא מיראת המלכות דנהי דדינא דמלכותא דינא לא יהא אלא הלואתו הא קיימא לן בפ' הגוזל (ב"ק קיג:) דהפקעת הלואתו מותרת. [ע"כ מתקרונות הש"ס], ז) ליתא לפנינו, ח) אין זה דינא דמלכותא אלא גזילה דמלכותא., ט) [בס"א: ישראל], י) [בס"א: למלך], כ) שייך לע"ב,

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה באומר בלבו היום ואינם אלא דברים בעלמא כצ"ל והד"א וכ"ב כלומר דברים בלחוד בלא לב ודעת דאין פיו ולבו שוים: (ב) ד"ה הא מידר וכו' לכך ידור לו: (ג) ד"ה תריץ וכו' בנדר בשבועה: (ד) ד"ה אם אינן נקצצות היום הכי מוקי:

הגהות מהר"ב רנשבורג

א] בהרא"ש סד"ה תנא כו'. נ"ב ובדבריו מבואר דתנא דמתניתין השמיע לפעמים אחה רבותא וסומך על תנא דברייתא ששנה רבותא ההיא בברייתא:

מוסף רש"י

דינא דמלכותא דינא. של עובדי כוכבים (גיטין י:) כל מסים וארנוניות ומנהגות של משפטי מלכים שרגילים להנהיג במלכותם, דינא הוא, שכל בני המלכות מקבלים עליהם מרצונם חוקי המלך ומשפטיו והלכך דין גמור הוא ואין למחזיק בממון חבירו על פי חוק המלך הנהוג בעיר משום גזל (רשב"ם ב"ב נד:).

עין משפט נר מצוה

מא א ב ג מיי' פ"ג מהלכות שבועות הלכה א [ופ"ד מהל' נדרים הלכ' א] סמג לאוין רמב טוש"ע י"ד סימן רלב סעיף יד:
מב ד מיי' פ"ה מהל' גזילה מהלכה יא עד סוף הפרק סמג עשין סח טור ש"ע ח"מ סימן שסט סעיף ב וסעי' ז ח ט:
מג ה ו מיי' שם הלכה יא ופ"ג מהלכות שבועות הלכה ב סמג שם ולאוין רמא טור ש"ע שם סעיף ו וטור ש"ע י"ד סימן רלב סעיף יד:
מד ז ח מיי' פ"ג מהל' שבועות הלכה ב ג ופ"ד מהל' נדרים הלכה ב סמג לאוין רמא רמב טור ש"ע י"ד סימן רלב סעיף יד:
מה ט מיי' שם ופ"ז מהלכות מעילה הלכה א ופי"א מהלכ' מכירה הלכה ט [ופ"ח מהל' אישות הל' ב] סמג שם ועשין לד טור ש"ע שם [וסי' רי סעי' ג] וטוש"ע ח"מ סי' רז סעיף ד:
מו י מיי' פ"ו מהל' שבועות הלכה א טור ש"ע י"ד סימן רל:
מז כ מיי' פ"ד מהל' מעילה הלכה יא:

גליון הש"ס

גמ' בית שמאי אומרים וכו'. עי' לעיל כג ע"ב בר"ן ד"ה אמר רב אסי:

מח א ב מיי' פ"ד מהל' מעילה הלכה יח:

אין להם פדיון: גמ' וליתני קדושות ואין קדושות איידי דבעי למיתנא [א]סיפא אין להם פדיון תנא נמי רישא יש להם פדיון היכי נדר אמר אמימר באומר אם אינן נקצצות היום ועבר היום ולא נקצצו אם כן למה לי למימר פשיטא לא צריכא כגון דאיכא זיקא נפישא והא קתני לה גבי טלית וטלית לשריפה קיימא [אין] כגון דאיכא דליקה ה"נ דאיכא זיקא נפישא וס"ד דמסיק אדעתיה דלא מיתנצלן ומשום הכי קא נדר קמ"ל: הרי נטיעות האלו קרבן כו': ולעולם אמר בר פדא [א]פראן חוזרות (א) וקודשות פדאן חוזרות וקודשות עד שיקצצו נקצצו פודן פעם אחת ודיו ועולא אמר [ב]כיון שנקצצו שוב אין פודן א"ל

ר"ן

אין להם פדיון. בגמרא מפרש איכא מ"ד דכי קתני קרבן כשהקדישן לדמי קרבן מיירי והיינו דאמר יש להם פדיון ואיכא דמפרש דקונס הוא וה"ק הרי הנטיעות הללו אסורות כקרבן. וכי תימא א"כ היכי שייך בקונס פדיון י"ל דמתני' ר"מ היא דקסבר דכל היכא שהוא קונס כללי שנאסר על הכל כהקדש יש לו פדיון וכדתני לקמן בפ' אין בין המודר (דף לה.) קונס ככר זו ואכלה בין הוא בין חבירו מעל לפיכך יש לה פדיון ככר זו עלי הקדש אכלה הוא מעל חבירו לא מעל לפיכך אין לה פדיון: גמ' וליתני קדושות. כך הוא עיקר הגירסא. וה"פ ודאי עיקר חדושיה דתנא לומר שאע"פ שתלה קדושתן בתנאי זה של קצילה קדושה חלה עליהן ואיצטריך לאשמועינן הכי כדמפרש לקמן אם כן ליתני קדושות. וקשה לן תינח למאי דמפרשינן במתני' דקרבן דקתני כשהקדיש נטיעות לדמי קרבן עסקינן וכיון שכן כל חדושיה דתנא ליתיה אלא לאשמועינן דקדושה חלה עליהן דודאי מילתא פשיטא היא דכיון דקדושות יש להם פדיון ומש"ה פריך שפיר ליתני קדושות אבל לאידך פירושא דמפרש דבקונס ממש עסקינן מאי קפריך ליתני קדושות דלמא אגב אורחיה [תני יש להן פדיון] דסתם לן כר' מאיר דאמר קונס כללי יש לו פדיון דהא פליגי רבנן עליה לקמן בפרק אין בין המודר [שם]. וניחא לי דודאי תנא לא לאשמועינן הכא לדר"מ אתא דא"כ למה ליה למתני האי דינא בקצילה לישמעינן הכי גבי קונמות דכיון דתנא איצטריך לאשמועינן דבכי האי גוונא חיילא קדושה עלייהו ברישא הוה ליה לאשמועינן הכי ולמתני קדושות ובתר הכי אי סבירא ליה כר"מ לסתום כוותיה הכא או בעלמא אבל מקמי דלישמעינן דקדושה חלה עליהן לא שייך לאשמועינן דיש להם פדיון דמשמע דפשיטא ליה דחיילא קדושתייהו עד שלא הוצרך להשמיענו אלא שיש להם פדיון ואדרבה צריכה רבה כדמפרש לקמן ומש"ה פריך וליתני קדושות. ואיכא דגרסי ליתני קדושות ואינם קדושות ולא דייקי. ומתרץ איידי דבעי למיתנא סיפא אין להם פדיון תנא נמי רישא יש להם פדיון כלומר דבסיפא לא מצי מתני ליה אין קדושות דהא ודאי קדושות עד שיקצצו וכן נמי לא מצי תני קדושות דאם כן ה"א דדינא דסיפא כדינא דרישא וליתא כדמפרש לקמן: היכי נדר אמר רב וכו'. פי' לישנא קשיא ליה דקתני אם אינם נקצצות וכיון שתלה איסורן בתנאי זה היאך יחול עליהם איסור והא סופן לקצילה הן עומדות. וההוא דקשיא ליה אבל טלית אם אינה נשרפת לא קשיא ליה דטלית לאו לשריפה קיימא ואפשר שלא תשרף לעולם ומש"ה מהשתא חיילא איסורא עליה. ואיכא נסחי דגרסי בהדיא והא לקצילה קיימא: אם כן למה ליה למימר. כלומר דפשיטא דהוי הקדש. וכי תימא לאידך פירוש דמפרש דמתני' ר"מ היא דס"ל דקונס כללי יש לו פדיון מאי קפריך למה ליה למימר אדרבה צריכה רבה לאפוקי מדרבנן לאו קושיא היא שכבר פירשתי דתנא לאו להכי איכוון אלא לאשמועינן דקדושה חלה עלייהו וכמו שכתבתי למעלה. ומפרקינן לא צריכא כגון דאיכא זיקא נפישא ואי לאו דתני במתני' דקדושה נחתא בהו ה"א דכיון דמסיק אדעתיה דלא מתצלן ולא גמר בדעתו שיהו קרבן שאילו היה יודע שלא יקצצו לא היה מקדישן וכיון שכן הוה סליק אדעתין דלא קדישי קמ"ל: וטלית לשריפה קיימא. בתמיה. כלומר והיכי תלי תנאי במידי דלא שייך בה אלא ודאי בדשייך בה עסקינן כגון דאיכא דליקה: ולעולם. פירוש בתמיה. כלומר היאך אפשר שלא יהא להם פדיון לעולם: אמר בר פדא פדאן חוזרות וקדושות וכו'. כלומר כי קתני אין להם פדיון היינו כ"ז שלא נקצצו. ולאו למימרא שלא יהא להם פדיון כלל כלומר שלא יהא פדיונם נתפס בקדושתן דאם כן מאי חוזרות וקדושות אלא הכי קאמר אין להם פדיון להוציאן מקדושתן לגמרי אלא כיון דאמר עד שיקצצו הרי הוא כאומר בפירוש הרי הנטיעות האלו קרבן מעתה וקרבן לכשיפדו כל זמן שלא יקצצו ונמצא פדיונם קדוש כל שעה לפי שיוצאות הן לחולין אלא שלאלתר חוזרות וקדושות: נקצצו פודן פעם אחת ודיו. דסבירא ליה לבר פדא שאע"פ שלא הקדישן אלא עד שיקצצו אפי' הכי כי נקצצו לא פקעה קדושתן בכדי: ועולא אמר כיון שנקצצו שוב אין פודן. דסבירא ליה שאין קדושתן נמשכת אלא עד אותו זמן שהקדישן אבל מאותו זמן ואילך פקעה קדושה בכדי: וכתב הרשב"א ז"ל דעולא לא פליג אדבר פדא אלא בלאחר שיקצצו דלבר פדא לא פקעה קדושה בכדי ולעולא פקעה אבל עד שיקצצו לכ"ע פדאן חוזרות וקודשות והיינו דקתני אין להם פדיון. וכיון שכן כתב ז"ל דמהא שמעינן לדיני ממונות שהאומר לחבירו לך חזק וקני שדה או שתהא נתונה לך מעכשיו עד שאלך לירושלים וחזר וקנאה ממנו קודם שעלה לירושלים חוזר וזוכה בה מקבל שכך א"ל לעולם יהא שלך עד שאעלה לירושלים ומעכשיו ולאותו זמן שיקנה אותו ממנו נותנו לו. מיהו דוקא בדאמר ליה מעכשיו אבל לא אמר לו מעכשיו לא קני דכיון דקנינו בחזקה הוא וחזקה זו שהוא מחזיק עכשיו כבר כלתה לאחר שקנאה ממנו הוה ליה כמשוך פרה זו ולא תקנה לך אלא לאחר ל' יום דאי לא קיימא ברשותיה לאחר ל' יום לא קני [כתובות פב.] הכא נמי כיון דאותו קנין שני לא חייל מהשתא אלא לאחר שיחזור ויקנה אותה ממנו והשתא שעתא כבר כלתה חזקה זו ואי אפשר לו שיקנה. מיהו כי אמרינן דכל היכא דלא א"ל מעכשיו לא קנה היינו דוקא בקנה בחזקה אבל בקנה בכסף אע"ג דלא א"ל מעכשיו קנה לפי ששעבוד המעות עדיין הוא קיים והוה ליה כאומר לאשה הרי את מקודשת לי לאחר שלשים יום דמקודשת אע"פ שנתאכלו המעות משום דהני זוזי לאו למלוה דמו ולא לפקדון דמו וכדאיתא בפרק האומר בקידושין (דף נט.). הלכך מי שהקנה שדהו בכסף עד שילך לירושלים בין דאמר ליה מעכשיו בין דלא אמר ליה מעכשיו אי נמי בחזקה ואמר ליה מעכשיו אם חזר וקנאו ממנו קודם שעלה לירושלים חוזר וזוכה בו מקבל. מיהו הני מילי היכא שקנאו הוא אבל קנאו אחר מן הלוקח אף על פי שחזר והקנהו למוכר לא קנה לוקח דהא אתא אחר ואפסקיה וכדאמר ר' יוחנן לקמן (דף ל.) לא שנו אלא שפדאן הוא אבל פדאום אחרים אין חוזרות וקדושות ומשמע ודאי דאפילו חזר מקדיש זה וקנאן מן הפודה אינן חוזרות וקדושות דהא אתא אחר ואפסקיה אלו דבריו ז"ל. והחכם הגדול ר' משה קרטבי ז"ל חלק עליו ואמר דבר פדא ועולא בתרתי פליגי והא בהא תליא דמשום דסבירא ליה לבר פדא דקדושה לא פקעה לה בכדי קאמר דפדאן חוזרות וקדושות דאי לאו הכי למה ליה להאי גברא למימר עד שיקצצו אם לומר שלאחר מכאן תהא קדושתן נפקעת ממילא אי אפשר דקדושה לא פקעה לה בכדי וכיון שכן למה לא הקדישן לחלוטין ואמר עד עולם על כרחך לומר שאפילו יפדם קודם שיקצצו תחזור קדושתן עליהן הלכך כי קתני אין להם פדיון לא בא לומר שלא יהו צריכות פדיון כשיקצצו דאי אפשר דקדושה לא פקעה בכדי אלא לומר שאין

פדיון

רש"י

אין להם פדיון. לעולם כל זמן שלא נקצצו ואין יוצאין לחולין אלא קדושות הן שהן (ב) בקדושת הגוף לעולם ואין להם תקנה עולמית שאפילו פדאן חוזרות וקדושות דכיון דאמר עד שיקצצו אין להם פדיון לעולם כל זמן שלא נקצצו משמע דלעולם יהיו קרבן עד שיקצצו: גמ' וליתני. בהאי לישנא ברישא (ג) דהיכא דאמר הרי הפירות האלו קרבן [אם אינם נקצצות] קדושות ואינן קדושות קדושות דחל קדושה עלייהו ואינן קדושות דיש להן פדיון דלפי ההוא עניין דקתני סיפא הויין קדושות ואינן קדושות דאילו בסיפא דהתם דאמר עד שיקצצו הוי קדושה גמורה שהרי הן (ד) בקדושת הגוף שאין להם פדיון כל זמן שאין נקצצות אע"ג דקדושת דמים הוא ואילו כי אמר אם אינן נקצצות ליכא קדושה תמורה שהרי יש להם פדיון ולהכי כי אמר אם אינן נקצצות לענין כי אמר עד שיקצצו קדושות ואינן קדושות הן: תריץ אין הכי נמי הוה ליה למתני (ה) אלא איידי וכו': א"כ למה ליה למימר. דחל קדושה עלייהו כיון שעבר היום ולא נקצצו: לא צריכא כגון דאיכא זיקא נפישא. שמנשבת רוח קשה בעולם דמסיק אדעתיה דמיתבר להו זיקא דהיינו נקצצות וסד"א לא גמר בלבו להקדישו אלא אדעתא דמיתבר להו זיקא אמר הכי ולא צריכי פדיון דלא חל עלייהו קדושה וכחולין דמי קמ"ל דחל קדושה עלייהו דלהקדש גמור מתכוין: [והא וכו']. כלומר היכי מלית אמרת דאיכא זיקא נפישא והקתני לה דומיא דטלית וטלית מי קיימא לשרפה בתמיה: אין כגון דאיכא דליקה. ומסיק אדעתיה דלא (ו) מיתצל ולהכי קאמר אם אינה נשרפת: הכי נמי וכו'. וסד"א דלא מתכוין להקדש כלל כדפרשינן: קמ"ל. דחל קדושה עלייהו: ולעולם. בתמיה. מדקתני אין להן פדיון משמע שלעולם אין להם פדיון אפי' לאחר קצילה: אמר בר פדא. כל זמן שלא נקצצו עדיין חוזרות וקדושות: נקצצו פודן פעם אחת ודיו. ויצאו לחולין ושוב אינו פודן דהא חולין הן:

א"ל

תוספות

ה"ג רבינו שמואל וליתני קדושות ול"ג ואין קדושות דמשמע דפריך וליתני בסיפא דאינה קדושה ואדרבה בסיפא קדושה טפי דאין להם פדיון היינו דאין מועיל להן פדיון כדקאמר בסמוך אלא גרסינן וליתני קדושות ותו לא ואריש' פריך ור"י [פירש] דשפיר גרסינן ליה ותרוייהו קיימי ארישא ופריך הכי וליתני הרי אלו קדושות אם אינם נקצצות ואינם קדושות אם נקצצו וממילא ידעינן דפשיטא דיש להן פדיון כשאר כל חרמי דמים: איידי דבעי למיתני בסיפא אין להם פדיון. כלומר שאין פדיון מועיל בהם דלעולם חוזרות וקדושו' כדמסיק תנא נמי רישא יש להם פדיון: היכי נדר. פר"י דאי סתם כדקתני ולא נתן זמן לקצילתן א"כ אינם קצוצות ואין לך קצוצות דאינם נקצצות לסוף אלף שנים מחמת שהיא מתייבשת: דאיכא זיקא נפישא. וא"ת מה ענין זה לשאר נדרים דלעיל דקתני ד' נדרים התירו וי"ל משום דמהו דתימא דחשיב נדרי זרוזין שאין נדר אלא לאמן דבריו שלא יתגלו ולא משום דדעתו להקדיש אם יגלו קמ"ל דאפ"ה הוו קדושות דגמר בלבו להקדיש [שסבור] הוא שיכול להיות דמיגלגן: אין להם פדיון ולעולם. בתמיה וכי לעולם לא יהא להם פדיון דפשיטא ליה דאין להם פדיון ר"ל שאין מועיל להם פדיון כמקדש וככלים דאין להם פדיון: אמר בר פדא פדאן חוזרות וקדושות וכן לעולם עד שיקצצו. שכך ר"ל הרי הן קרבן עד שיקצצו דכל שאפדם תחזור ותחול קדושה עליהם כל שעה נקצצו פודן פעם אחת דקדושה שבהן לא פקעה בכדי אע"ג דעד שיקצצו קאמר: עולא אמר כיון שנקצצו שוב אין פודן. דלא הקדישן אלא עד שיקצצו דפקעה קדושה בכדי כשנקצצו ולכ"ע לעולא אם [פדאן] חוזרות וקדושות או לא וי"ל שמודה דאם פדאן חוזרות וקדושות כל זמן שלא נקצצו כמו לבר פדא דמדלא פליג עליה שהרי שיטה דהש"ס משמע כן מדפריך ולעולם משמע פשיטא ליה דאין להם פדיון דקאמר היינו דאינן בתורת פדיון דפשיטא ליה דעד שיקצצו הם קדושות וא"ת מנלן דלעולא חוזרות וקדושות וכ"ת מ"ל עד שיקצצו הא איצטריך לעולא לכוין לשון כשנקצצו דשוב אין פודן כדפרישית וא"כ מנ"ל דפדאן חוזרות וקדושות קודם קצילה. וי"ל דא"כ היה ליה למימר (לנודר) הרי הנטיעות האלו קרבן עד שנקצצו ולא יותר אי אומר אינם קרבן אלא עד שנקצצו ולא משמע תרתי משמע דפדאן חוזרות וקדושות קודם קצילה ומשמע נמי דלאחר קדושה פקעה קדושה מנייהו מדלא אמר הרי הן כקרבן לעולם:

מסורת הש"ס

א) [לקמן עב. שבת ל. עירובין טז. פסחים ז: יבמות לח. קב. כתובות ל. נזיר כא: ב"ק מט. לד: ב"מ סב. סנהדרין נז. זבחים לא: חולין סח. קטו: בכורות מו:],

הגהות הב"ח

(א) גמ' פדאן חוזרות וקדושות פדאן חוזרות וקדושות עד: (ב) רש"י ד"ה אין להם וכו' שהן בקדושת הגוף וכו' שלא נקצצו דהכי משמע: (ג) ד"ה וליתני וכו' ברישא היכא דאמר הרי הנטיעות האלו קרבן אם אינן נקצצות קדושות וכו' דאילו בסיפא דקאמר עד כצ"ל ותיבת דהתם נמחק: (ד) בא"ד שהרי הן בקדושת הגוף וכו' יש להם פדיון וא"כ כי אמר אם: (ה) ד"ה תריץ אין וכו' למיתני הכי אלא: (ו) ד"ה אין כגון וכו' דלא מיתנצל ולהכי קאמר אם אינה נשרפת והכא נמי כצ"ל והד"א:

פירוש הרא"ש

גמרא וליתני קדושות. ה"ג ול"ג קדושות ואינן קדושות: איידי דבעי למיתני סיפא אין להם פדיון. דלא מצי למיתני בע"א תנא רישא נמי יש להם פדיון: היכי נדר. דקתני במתני' יש להם פדיון אלמא דקדשי דכיון דאמר אם אינן נקצצות ולא קבע זמן לאותה קצילה לא קדשי דע"כ סופם ליקצץ: דומיא דטלית וטלית לשריפה קיימא. כאילן דלפעמים בא רוח והופכו על פניו אבל טלית אינו מצוי שישרף אם לא שנפלה דליקה בעיר וכן אילן נמי איירי שרוח סערה מנשבת וספק נפילה הוא וסד"א דליהוי נדר טעות: ולעולם. הא דאמר אין להם פדיון וכי לעולם קאמר הא עד שיקצצו קאמר: אמר בר פדא פדאן חוזרות וקודשות כו'. וכן לעולם עד שיקצצו כדמפרש טעמא במתני': נקצצו פודן פעם אחת ודיו. ושוב אינן חוזרות להיות קודשות דהא עד שיקצצו קאמר ומיהו פעם אחד צריך לפדותן דקדושה בכדי לא פקעה: כיון שקצצן שוב אינו פודן. דהא עד שיקצצו קאמר וכשנקצצו פקעה קדושתן ויצאו לחולין:

א"ל רב המנונא קדושה שבהן להיכן הלכה ומה אילו אמר לאשה היום את אשתי ולמחר אי את אשתי מי נפקא בלא גט א"ל רבא מי קא מדמית קדושת דמים לקדושת הגוף °קדושת דמים פקעה בבדי קדושת הגוף לא פקעה בבדי א"ל אביי (א) קדושת הגוף לא פקעה בבדי והתניא אשור זה עולה כל ל' יום ולאחר ל' יום שלמים כל ל' יום עולה לאחר ל' יום שלמים (ב) אמאי קדושת הגוף נינהו ופקעה בבדי הכא במאי עסקינן גדאמר לדמי אי הכי אימא סיפא לאחר ל' יום עולה ומעכשיו שלמים אא"ב חדא בקדושת הגוף וחדא בקדושת דמים היינו

רש"י

א"ל רב המנונא. לעולא היאך יוצאין לחולין בלא פדייה: **וכי קדושה שבהן להיכן הלכה.** כלומר היכי פקעה בבדי אע"פ שנקצצו: **והלא האומר לאשה היום את אשתי.** שתהא לי מקודשת היום: **ולמחר אי את אשתי.** אע"פ שהתנה כך בשעת קידושין: **מי נפקא למחר בלא גט.** ה"נ אע"ג דנקצצו היינו כמו למחר אין את אשתי ולא נפקי בלא פדיון: **מי קא מדמית קדושת הגוף וכו'.** הני נטיעות דקדישי לפדייה קדישי קדושת דמים (ג) ולהכי פקעו מאחר שנקצצו אבל אשה קדושת הגוף היא ולהכי לא פקעה בבדי: **והתניא מי שאמר שור זה עולה כל ל' יום.** שאם יקרב בתוך ל' יום עולה ואם לאחר ל' יום יקרב יהא שלמים: **כל ל' יום הוי עולה.** כמו שאמר ולאחר ל' יצא מקדושת עולה והוי שלמים: **ואמאי.** נפקא מקדושת עולה הא קדושת הגוף נינהו ופקעה בבדי וקשיא לעולא דאמר קדושת הגוף לא פקעה בבדי: **אמר לך עולא הכא במאי עסקינן.** דפקעה קדושת עולה: **דאמר לדמי.** דאמר הכי תורת דמיו עולה כל ל' יום לאחר שאפדנו (ד) ואקח בדמיו עולה להכי לאחר ל' יום פקעה בבדי דקדושת דמים היא אבל קדושת הגוף אכתי לא פקעה: **א"ה.** דמוקמת לה לדמי: **אימא סיפא.** דההיא אמר שור זה לאחר שלשים יום עולה ומעכשיו ועד שלשים יום שלמים הכי הוי כדאמר איהו: **אי אמרת בשלמא.** רישא בקדושת הגוף וסיפא בקדושת דמים: היינו

ר"ן

פדיונן מוציאן לחולין עד שיקצצו ועולא פליג עליה ואמר דלאחר שנקצצו אין צריכין פדיון דקדושה פקעה בבדי וכיון שכן לעולא זה שאמר עד שיקצצו לא בא לומר שאפילו יפדם יחזרו לקדושתן עד שיקצצו אלא לומר שיהו קדושות עד אותו זמן ומאותו זמן ואילך תפקע קדושתן. והא דלא פליג עולא בהדיא אמאי דאמר בר פדא פדאן חוזרות וקדושות משום דלא איצטריך דבר פדא גופיה לא אמר הכי אלא משום דס"ל דאפילו לאחר שיקצצו צריכין פדיון וכדפרישית וכיון דפליג עליה עולא אהאי דינא ואמר דכיון שנקצצו שוב אין פודין ממילא אכולה מילתא פליג ולעולא כי תנן במתני' אין להם פדיון היא גופא אתא לאשמועינן שהמקדיש דבר עד זמן ידוע מאותו זמן ואילך נפקעה קדושתו ואין צריך פדיון. ומלא רגלים לפירושו בירושלמי דתלו פלוגתא דבר פדא ועולא בחזקיה ור' יוחנן דגרסי' התם(א) חזקיה אמר פדאן חזרו לקדושתן רבי יוחנן אמר פדאן פדויין מתני' פליגא עליה דר' יוחנן אין להם פדיון פתר לה לכשיקצצו אין להם פדיון כלומר אין צריכות פדיון אלמא בתרתי פליגי והיינו דלקמן בסמוך אמר לבר פדא דאמר פדאן חוזרות וקדושות אלמא בר פדא בלחוד הוא דאמר הכי ולא מודה ליה עולא. הלכך אפי' תמצא לומר דהלכתא כבר פדא מדשקיל וטרי רבי יוחנן אליביה ואמר לא שנו אלא שפדאן הוא וכו' ואפ"ה דוקא בהקדש הוא דאמר הכי משום דקדושה לא פקעה בבדי אבל דיני ממונות כיון דודאי זכייה דממונא פקעה בבדי וכדאמרינן [כתובות נה:] נכסי לך ואחריך לפלוני אין לשני אלא מה ששייר ראשון ומה ששייר ראשון מיהא אית ליה דפקע זכותיה דראשון בבדי ה"נ כי אמר שדי נתונה לך עד שאעלה לירושלים מכי עלה לירושלים פקע זכותיה הלכך למאי נימא דכי אמר עד שאעלה שנתכוון לומר שאפילו יקנה אותה ממנו תחזור להיות קנויה למקבל הא ודאי לית לן למימר הכי כיון דאית לן לפרושי לישניה כפשטיה לומר שנתכוון לקנותה לו עד שיעלה לירושלים בלבד ולא לאחר מכן אלו דבריו ז"ל. ואף הרשב"א ז"ל היה חוכך בדינו לומר דאין דין זה אלא במקדיש בלבד משום דהקדש חל בקדושת פה ובאמירה בלחוד וה"ה לאומר יהא קרקע זה לעניים עד שאעלה לירושלים דאמירה כמסירה אבל במקנה לחבירו בעלמא לא דבמאי קני הא אפילו א"ל מעכשיו אי אפשר לו לקנות אלא בכסף בשטר ובחזקה וכסף או שטר או חזקה שנעשה על מכר זה או מתנה זו ראשונה כשחזר זה וקנה כבר כלתה קנייתן של אלו ולבסוף במה יקנה: **וכי קדושה שבהן להיכן הלכה.** דלא סבירא ליה דתפקע בבדי. וא"ת תינח למאי דמפרשינן במתני' דבהקדש ממש עסקינן איכא למפרך הכי אבל לאידך פירושא דפרישנא דבקונמות עסקינן היכי סליק אדעתיה דקונמות לא פקעה בבדי והתנן בפרק הנודר מן הירק(ב) שאת נהנית לי עד הפסח אם תלכי לבית אביך עד החג הלכה לפני הפסח אסורה בהנאתו עד הפסח אלמא דלאחר הפסח פקע איסורא ממילא כך הקשה הרב ר' יונה ז"ל ותירץ דה"מ בקונם פרטי כי התם שאינו חל אלא על אשתו ומש"ה קליש איסוריה ופקע בבדי אבל קונם כללי כי האי דמתני' דנטיעות הללו אסר להו אכולי עלמא כי היכי דאלים תפיס פדיונם כהקדש כדאמר ר' מאיר לקמן בריש פרק אין בין המודר [לה.] ה"נ סבירא לן דחמירי ולא פקע בבדי: **אמר ליה אביי וקדושת הגוף לא פקעה.** אפשר דאביי דמקשה הכי פליג נמי וסבירא ליה דהאומר לאשה היום את אשתי ולמחר אי את אשתי דלמחר נפקא בלא גט ואפשר דנהי דסבירא ליה לאביי דאפילו קדושת הגוף פקעה בבדי בהאומר לאשה מודה דלמחר לא נפקא בלא גט והיינו טעמא משום דכל קנין שאינו עולמית קנין פירות בלחוד מיקרי כדמוכח בסוף פ' השולח (גיטין מז:) גבי מוכר שדה לחבירו בזמן שהיובל נוהג הלכך גבי הקדש כיון דודאי חייל עליה הקדש דמים שאינו עולמית בדין הוא נמי דתיחול קדושת הגוף לזמן ידוע בלבד שאפי' לא תהא אותה קדושה אלא קדושת דמים הרי מצינו קדושת דמים גבי הקדש אבל באשה כיון דאי לא הויא אשתו לעולם לא קני בה קנין הגוף וקנין דמים באשה לא אשכחן אי אפשר שתהיה אשתו לזמן ידוע בלבד שכל כיוצא בזה אינו קנין גוף. ויש לזה הוכחה בירושלמי בפ' האומר לקידושין [פ"ג ה"א] דגרס התם ר' אבהו בשם רבי יוחנן הרי זו עולה שלשים יום כל שלשים יום הרי זו עולה לאחר שלשים יום יצתה לחולין מאליה הרי את מקודשת לשלשים יום הרי זו מקודשת מה בין הקדש מה בין אשה מצינו הקדש יוצא בלא פדיון ולא מצינו אשה שיוצאה בלא גט היכן מצינו הקדש יוצא בלא פדיון תפתר דברי הכל בשדה מקנה אלמא דאפילו למאן דאמר דקדושת הגוף פקעה בבדי באשה מודה וה"נ מסתברא מאחר דמקשי' לעיל בסמוך כל כך בפשיטות אילו האומר לאשה וכו' דאלמא דבהא ליכא מאן דפליג. הרשב"א: **הכא נמי דאמר לדמי.** וכגון דהוי בעל מום דאילו תם אפילו אמר לדמי קדוש קדושת הגוף דקי"ל [תמורה לג:] המתפיס תמימין לבדק הבית מידי מזבח לא יצאו. ואיכא מ"ד דהאי פרוקא סליק לרבא דסבירא ליה דקדושת דמים פקעה בבדי אבל לבר פדא אכתי לא ניחא דהא לדידיה אפילו קדושת דמים נמי לא פקעה בבדי. ואיכא מאן דאמר דאפילו לבר פדא ניחא דכיון דמקדיש לדמי עסקינן מוקי לה בר פדא כשפדאו ומש"ה חיילא עליה לאחר ל' יום קדושת שלמים. וכי תימא א"ה פשיטא נראה לי דסד"א שכיון שבשעה שאמר לאחר ל' שלמים לא היה ראוי לחול דקדושת עולה לא פקעה בבדי וכיון שכן נימא דאפי' לאחר שפדאה לקדושת עולה לא תחול קדושת שלמים קמ"ל דקדושת שלמים מתלא תליא וקיימא וכי משכחת רווחא חיילא: **אי אמרת בשלמא חדא בקדושת הגוף וחדא בקדושת דמים היינו דקתני תרתי וכו'.** כלומר דתנא סיפא לגלויי רישא שלא תאמר דוקא קדושת דמים פקעה בבדי קדושת הגוף לא פקעה להכי תני תרתי לאשמועינן דאפי' קדושת הגוף פקעה בבדי אלא לדידך דסבירא לך דקדושת הגוף לא פקעה בבדי ומוקמת לה בקדושת דמים תרתי ל"ל ואתותב רבא דודאי שמעינן מהא דאפילו קדושת הגוף פקעה בבדי הלכך לרבא לא הויא ליה לאהדורי לרב המנונא מאי קמדמית קדושת הגוף לקדושת דמים דאלמא ס"ל דקדושת הגוף דהקדש לא פקעה כקדושת הגוף דאשה אלא הכי הוה ליה למימר דלא דמי אשה להקדש משום דאין אישות לתנאין וכמו שכתבתי למעלה אבל הקדש איתיה לזמן ידוע ואפילו קדושת הגוף פקעה ביה בבדי הלכך פירכיה דרב המנונא ליתא דהך ברייתא מסייע ליה לעולא דכיון דברייתא מוכחא דאפילו קדושת הגוף פקעה בבדי כ"ש קדושת דמים ומש"ה אמר [ע"ב] לימא תיהוי תיובתיה דבר פדא דאמר לא פקעה קדושה בבדי כלומר דכיון דע"כ ברייתא אפי' בקדושת הגוף היא תקשי לבר פדא דלא מצי לאוקמא כגון שפדאו דקדושת הגוף אין לה פדיון אבל אי הוה מצינן למימר דתרוייהו בקדושת דמים לא תקשי ליה דאיכא למימר לאוקמינהו בפדיון:

אמר

תוספות

היום את אשתי ולמחר אי את אשתי מי נפקא בלא גט. וא"ת ומנלן דצריך גט וי"ל דבפרק המגרש בגטין (דף פג:) מיבעיא לן גבי האומר לאשתו היום אי את אשתי ולמחר את אשתי כלומר תהא מגורשת היום ולמחר לא תהא מגורשת מהו ופשיט התם כיון דפסקה פסקה והויא מגורשת לעולם ואם כן גבי קדושין נמי הוי מקודשת לעולם דאיתקש הויה ליציאה וס"ד השתא דהא לא פליג עולא: **והתנן שור זה עולה כל ל' יום עולה.** ומועלין בה כל אותן שלשים יום. אור"י דגרס דתניא שהיא ברייתא ולא משנה: שור זה עולה כל שלשים יום ולאחר ל' יום שלמים כל ל' יום עולה. ומועלין בה כל אותן ל' יום [וגם] אם בא כל אותן ל' יום מקריבו כדין עולה ואם נתעכב להקריבו עד לאחר ל' יום הוי משם ואילך שלמים אלמא פקעה קדושת הגוף בבדי ולא דמי להא דאמר בזבחים (דף ל.) תחול זו ואח"כ תחול זו לא חיילא דשאני הכא דלכתחילה לא אמר סתם שיהיה עולה אלא אמר כל ל' יום: **דאמר לדמי.** שאמר לדמי עולה וא"ת והא אמרינן הקדיש זכר לדמיו קדוש קדושת הגוף וי"ל דאיירי הכא דאמר לדמי נסכים דמודה שם רבא כדאמר בשבועות בפ"ק (דף יא.) אי נמי התם בתם ולכך קדוש קדושת הגוף אבל הכא בבעל מום ולכך קדוש קדושת דמים:

עין משפט נר מצוה

מט א ב מיי' פט"ו מהל' מעשה הקרבנות הלכה ז וע"ש בכ"מ:

מסורת הש"ס

א) [פ"ג ה"א], ב) [לקמן דף נז.], ג) שייך לע"ב,

הגהות הב"ח

(א) גמ' א"ל אביי וקדושת: (ב) שם ואמאי קדושת: (ג) רש"י ד"ה מי קא וכו' קדושת דמים נינהו ולהכי: (ד) ד"ה אמר לך וכו' לאחר שאפדנו אקח בדמיו עולה ולהכי לאחר:

גליון הש"ס

גמ' קדושת דמים פקעה בבדי. עיין ערכין דף לו ע"א רש"י ד"ה היום תהא הקדש וצ"ע:

פירוש הרא"ש

מי נפקא מיניה בלא גט. דמילתא דפשיטא היא דכיון דנעשית אשתו אינה יוצאה ממנו בלא גט והכי אמר בפ' המגרש (פג.) לענין גט אם אמר היום אי את אשתי ולמחר את אשתי כיון שפסקה פסקה וה"ה נמי לענין קדושין דמקשי' הויה ליציאה: קדושת דמים פקעה. דכי היכי דפקעה ע"י פדייה פקעה נמי ע"י קביעות זמן אבל קדושת הגוף דלא פקעה ע"י פדייה לא פקעה נמי ע"י קביעות זמן: כל ל' יום עולה. אם בא להקריבו תוך שלשים יום יקריבהו עולה ואם לא הקריבהו תוך ל' יום אחר ל' יום יקריבהו שלמים דפקעה ממנו קדושת עולה וחלה עליו קדושת שלמים וה"נ אם אמר לאחר ל' יום חולין שנעשה חולין דכיון שיש הפקעה לקדושת הגוף אין חילוק: ה"נ **דאמר** לדמי. דאמר שור זה קדוש לימכר ולהביא בדמיו עולה ואם לא נמכר תוך ל' אחר ל' ימכר ויביא בדמיו שלמים וקדושת דמים פקעה לאחר ל' יום: ומעכשיו שלמים. האי דלא קאמר שור זה שלמים ולאחר ל' יום עולה כדאמר לעיל משום דברישא פתח בעולה תחלה פתח נמי הכא בעולה: ג)מקדושה חמורה לקדושה קלה. היינו עולה דכולה כליל לשלמים דנאכלים לזרים: מקדושה קלה לקדושה חמורה **צריכא** למימר. אלא ודאי חדא בקדושת דמים וחדא בקדושת הגוף אלמא קדושת הגוף פקעה ותיובתא דרבא: לימא **תהוי תיובתא דבר פדא.** לשון נדרים משונה כיון דאקשי לרבא דאפילו קדושת הגוף פקעה כ"ש דהוי תיובתא דבר פדא: